

No. 42422

**United States of America
and
Poland**

Agreement for cooperation between the United States of America and the Republic of Poland concerning peaceful uses of nuclear energy (with annex and table and agreed minute). Vienna, 18 September 1991

Entry into force: *3 September 1992 by notification, in accordance with article 14*

Authentic texts: *English and Polish*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *United States of America, 22 February 2006*

**États-Unis d'Amérique
et
Pologne**

Accord de coopération entre les États-Unis d'Amérique et la République de Pologne concernant l'utilisation de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques (avec annexe et tableau et procès-verbal approuvé). Vienne, 18 septembre 1991

Entrée en vigueur : *3 septembre 1992 par notification, conformément à l'article 14*

Textes authentiques : *anglais et polonais*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *États-Unis d'Amérique, 2 février 2006*

[ENGLISH TEXT – TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT FOR COOPERATION BETWEEN THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE REPUBLIC OF POLAND CONCERNING PEACEFUL USES OF NUCLEAR ENERGY

The Government of the United States of America and the Government of the Republic of Poland;

Mindful of their respective obligations under the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons ("NPT") to which both the United States of America and the Republic of Poland are parties;

Reaffirming their commitment to ensuring that the international development and use of nuclear energy for peaceful purposes are carried out under arrangements which will to the maximum possible extent further the objectives of the NPT;

Affirming their support of the objectives of the International Atomic Energy Agency ("IAEA") and their desire to promote universal adherence to the NPT;

Desiring to cooperate in the development, use and control of peaceful uses of nuclear energy; and

Mindful that peaceful nuclear activities must be undertaken with a view to protecting the international environment from radioactive, chemical and thermal contamination;

Have agreed as follows:

Article 1. Definitions

For the purposes of this agreement:

(A) "Byproduct material" means any radioactive material (except special nuclear material) yielded in or made radioactive by exposure to the radiation incident to the process of producing or utilizing special nuclear material;

(B) "Component" means a component part of equipment or other item, so designated by agreement of the parties;

(C) "Conversion" means any of the normal operations in the nuclear fuel cycle, proceeding fuel fabrication and excluding enrichment, by which uranium is transformed from one chemical form to another -- for example, from UF₆ to UO₂ or from uranium oxide to metal;

(D) "Decommissioning" means the actions taken at the end of a facility's useful life to retire the facility from service in a manner that provides adequate protection for the health and safety of the decommissioning workers and the general public, and for the environment. These actions can range from closing down the facility and a minimal removal of nuclear material coupled with continuing maintenance and surveillance, to a complete removal of residual radioactivity in excess of levels acceptable for unrestricted use of the facility and its site;

(E) "Equipment" means any reactor, other than one designed or used primarily for the formation of plutonium or uranium 233, or any other item so designated by agreement of the parties;

(F) "High enriched uranium" means uranium enriched to twenty percent or greater in the isotope 235;

(G) "Low enriched uranium" means uranium enriched to less than twenty percent in the isotope 235;

(H) "Major critical component" means any part or group of parts essential to the operation of a sensitive nuclear facility;

(I) "Material" means source material, special nuclear material, byproduct material, radioisotopes other than byproduct material, moderator material, or any other such substance so designated by agreement of the parties;

(J) "Moderator material" means heavy water or graphite or beryllium of a purity suitable for use in a reactor to slow down high velocity neutrons and increase the likelihood of further fission, or any other such material so designated by agreement of the parties;

(K) "Parties" means the Government of the United States of America and the Government of the Republic of Poland;

(L) "Peaceful purposes" include the use of information, material, equipment and components in such fields as research, power generation, medicine, agriculture and industry but do not include use in, research on or development of any nuclear explosive device, or any military purpose;

(M) "Person" means any individual or any entity subject to the jurisdiction of either party but does not include the parties to this agreement;

(N) "Reactor" means any apparatus, other than a nuclear weapon or other nuclear explosive device, in which a self-sustaining fission chain reaction is maintained by utilizing uranium, plutonium or thorium or any combination thereof;

(O) "Restricted data" means all data concerning (1) design, manufacture or utilization of nuclear weapons, (2) the production of special nuclear material, or (3) the use of special nuclear material in the production of energy, but shall not include data of a party which it has declassified or removed from the category of restricted data;

(P) "Sensitive nuclear facility" means any facility designed or used primarily for uranium enrichment, reprocessing of nuclear fuel, heavy water production, or fabrication of nuclear fuel containing plutonium;

(Q) "Sensitive nuclear technology" means any information (including information incorporated in equipment or an important component) which is not in the public domain and which is important to the design, construction, fabrication, operation or maintenance of any sensitive nuclear facility, or other such information which may be so designated by agreement of the parties;

(R) "Source material" means (1) uranium, thorium, or any other material so designated by agreement of the parties, or (2) ores containing one or more of the foregoing materials in such concentration as the parties may agree from time to time;

(S) "Special nuclear material" means (1) plutonium, uranium 233, or uranium enriched in the isotope 235, or (2) any other material so designated by agreement of the parties.

Article 2. Scope of Cooperation

1. The parties shall cooperate in the use of nuclear energy for peaceful purposes in accordance with the provisions of this agreement and their applicable treaties, national laws, regulations and license requirements.

2. Transfer of information, material, equipment and components under this agreement may be undertaken directly between the parties or through authorized persons. Such transfers shall be subject to this agreement and to such additional terms and conditions as may be agreed by the parties.

Article 3. Transfer of Information

1. Information concerning the use of nuclear energy for peaceful purposes may be transferred. Transfers of information may be accomplished through various means, including reports, data banks, computer programs, conferences, visits, and assignments of staff to facilities. Fields which may be covered include, but shall not be limited to, the following:

(A) Development, design, construction, operation, maintenance and use of reactors, reactor experiments, and decommissioning;

(B) The use of material in physical and biological research, medicine, agriculture and industry;

(C) Fuel cycle studies of ways to meet future world-wide civil nuclear needs, including multilateral approaches to guaranteeing nuclear fuel supply and appropriate techniques for management of nuclear wastes;

(D) Safeguards and physical protection of materials, equipment, and components;

(E) Health, safety and environmental considerations related to the foregoing; and

(F) Assessing the role nuclear power may play in national energy plans.

2. This agreement does not require the transfer of any information which the parties are not permitted under their respective treaties, national laws, and regulations to transfer.

3. Restricted data shall not be transferred under this agreement.

4. Sensitive nuclear technology shall not be transferred under this agreement unless provided for by an amendment to this agreement.

Article 4. Transfer of Material, Equipment and Components

1. Material, equipment and components may be transferred for applications consistent with this agreement. Any special nuclear material transferred to the Republic of Poland under this agreement shall be low enriched uranium, except as provided in paragraph 4. Sensitive nuclear facilities and major critical components thereof shall not be transferred under this agreement, unless provided for by an amendment to this agreement.

2. Low enriched uranium may be transferred for use as fuel in reactor experiments and in reactors, for conversion or fabrication, or for such other purposes as may be agreed by the parties.

3. The quantity of special nuclear material transferred under this agreement shall not at any time be in excess of that quantity the parties agree is necessary for any of the following purposes: use in reactor experiments or the loading of reactors, the efficient and continuous conduct of such reactor experiments or operation of reactors, and the accomplishment of other purposes as may be agreed by the parties.

4. Small quantities of special nuclear material may be transferred for use as samples, standards, detectors, targets and for such other purposes as the parties may agree. Transfers pursuant to this paragraph shall not be subject to the quantity limitations in paragraph 3.

5. The United States of America shall endeavor to take such actions as are necessary and feasible to ensure a reliable supply of nuclear fuel to the Republic of Poland, including the export of nuclear material on a timely basis and the availability of the capacity to carry out this undertaking during the period of this agreement.

Article 5. Storage and Retransfers

1. Plutonium and uranium 233 (except as contained in irradiated fuel elements), and high enriched uranium, transferred pursuant to this agreement or used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall only be stored in a facility to which the parties agree.

2. Material, equipment and components transferred pursuant to this agreement and any special nuclear material produced through the use of any such material or equipment shall not be transferred to unauthorized persons or, unless the parties agree, beyond the recipient party's territorial jurisdiction.

Article 6. Reprocessing and Enrichment

1. Material transferred pursuant to this agreement and material used in or produced through the use of material or equipment so transferred shall not be reprocessed unless the parties agree.

2. Plutonium, uranium 233, high enriched uranium and irradiated source or special nuclear material, transferred pursuant to this agreement or used in or produced through the use of material or equipment so transferred, shall not be altered in form or content, except by irradiation or further irradiation, unless the parties agree.

3. Uranium transferred pursuant to this agreement or used in any equipment so transferred shall not be enriched after transfer unless the parties agree.

Article 7. Physical Protection

1. Adequate physical protection shall be maintained with respect to source or special nuclear material and equipment transferred pursuant to this agreement and special nu-

clear material used in or produced through the use of material or equipment so transferred.

2. The parties agree to the levels for the application of physical protection set forth in the Annex to this agreement, which may be modified by mutual consent of the parties without amending this agreement. The parties shall maintain adequate physical protection measures in accordance with these levels. These measures shall as a minimum provide protection comparable to the recommendations set forth in IAEA Document INFCIRC/225/Revision 2 concerning the physical protection of nuclear material, or in any revision of that document agreed to by the parties.

3. The adequacy of physical protection measures maintained pursuant to this article shall be subject to review and consultations by the parties from time to time and whenever either party is of the view that revised measures may be required to maintain adequate physical protection.

4. The parties will keep each other informed through diplomatic channels of those agencies or authorities having responsibility for ensuring that levels of physical protection for nuclear material in their territory or under their jurisdiction or control are adequately met and having responsibility for coordinating response and recovery operations in the event of unauthorized use or handling of material subject to this article. The parties will inform each other through diplomatic channels, as well, of the designated points of contact within their national authorities to cooperate on matters of out-of-country transportation and other matters of mutual concern.

5. The provisions of this article shall be implemented in such a manner as to avoid undue interference in the parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

Article 8. No Explosive or Military Application

Material, equipment and components transferred pursuant to this agreement and material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall not be used for any nuclear explosive device, for research on or development of any nuclear explosive device, or for any military purpose.

Article 9. Safeguards

1. Cooperation under this agreement shall require the application of IAEA safeguards with respect to all nuclear activities within the territory of the Republic of Poland, under its jurisdiction or carried out under its control anywhere. Implementation of a Safeguards Agreement pursuant to Article III (4) of the NPT shall be considered to fulfill this requirement.

2. Source or special nuclear material transferred to the Republic of Poland pursuant to this agreement and any source or special nuclear material used in or produced through the use of material, equipment or components so transferred shall be subject to safeguards in accordance with the agreement between the Republic of Poland and the IAEA for the application of safeguards in connection with the NPT, signed on March 8, 1972 and entered into force on October 11, 1972.

3. Source or special nuclear material transferred to the United States of America pursuant to this agreement and any source or special nuclear material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred shall be subject to the agreement between the United States of America and the IAEA for the application of safeguards in the United States of America, done at Vienna November 18, 1977, entered into force on December 9, 1980.

4. If either party becomes aware of circumstances which demonstrate that the IAEA for any reason is not or will not be applying safeguards in accordance with the agreement as provided for in paragraph 2 or paragraph 3, to ensure effective continuity of safeguards the parties shall consult and immediately enter into arrangements with the IAEA or between themselves which conform with IAEA safeguards principles and procedures, which provide assurance equivalent to that intended to be secured by the system they replace, and which conform with the coverage required by paragraph 2 or 3.

5. Each party shall take such measures as are necessary to maintain and facilitate the application of safeguards provided for under this article.

6. Each party shall establish and maintain a system of accounting for and control of source and special nuclear material transferred pursuant to this agreement and source and special nuclear material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred. The procedures for this system shall be comparable to those set forth in IAEA document INFCIRC/153 (corrected), or in any revision of that document agreed to by the parties.

7. Upon the request of either party, the other party shall report or permit the IAEA to report to the requesting party on the status of all inventories of material subject to this agreement.

8. The provisions of this article shall be implemented in such a manner as to avoid hampering, delay or undue interference in the parties' nuclear activities and so as to be consistent with prudent management practices required for the economic and safe conduct of their nuclear programs.

Article 10. Multiple Supplier Controls

If any agreement between either party and another nation or group of nations provides such other nation or group of nations rights equivalent to any or all of those set forth under Article 5 or 6 with respect to material, equipment or components subject to this agreement, the parties may, upon request of either of them, agree that the implementation of any such rights will be accomplished by such other nation or group of nations.

Article 11. Cessation of Cooperation

1. If either party at any time following entry into force of this agreement:

(A) does not comply with the provisions of Articles 1, 5, 6, 7, 8, or 9 or;

(B) terminates, abrogates or materially violates a safeguards agreement with the IAEA; the other party shall have the rights to cease further cooperation under this agreement and to require the return of any material, equipment and components transferred under this agreement and any special nuclear material produced through their use.

2. If the Republic of Poland at any time following entry into force of this agreement detonates a nuclear explosive device, the United States of America shall have the same rights as specified in paragraph 1.

3. If either party exercises its rights under this Article to require the return of any material, equipment or components, it shall, after removal from the territory of the other party, reimburse the other party for the fair market value of such material, equipment or components.

Article 12. Consultations and Environmental Protection

1. The parties undertake to consult at the request of either party regarding the implementation of this agreement and the development of further cooperation in the field of peaceful uses of nuclear energy.

2. The parties shall consult, with regard to activities under this agreement, to identify the international environmental implications arising from such activities and shall cooperate in protecting the international environment from radioactive, chemical or thermal contamination arising from peaceful nuclear activities under this agreement and in related matters of health and safety.

Article 13. Settlement of Disputes

Any dispute concerning the interpretation or implementation of the provisions of this agreement shall be promptly negotiated by the parties with a view to resolving that dispute.

Article 14. Entry into Force and Duration

1. This agreement shall enter into force on the date on which the parties exchange diplomatic notes informing each other that they have completed all applicable requirements for its entry into force.

2. This agreement shall remain in force for a period of 30 years. This term may be extended for such additional periods as may be agreed between the parties in accordance with their applicable requirements. The agreement may be terminated at any time by either party on one year's written notice to the other party.

3. Notwithstanding the termination or expiration of this agreement or any cessation of cooperation hereunder for any reason, Articles 5, 6, 7, 8, 9, and 11 shall continue in effect so long as any material, equipment or components subject to these articles remains in the territory of the party concerned or under its jurisdiction or control anywhere, or until such time as the parties agree that such material, equipment or components are no longer usable for any nuclear activity relevant from the point of view of safeguards.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized, have signed this Agreement.

DONE at Vienna, this 18th day of September 1991, in duplicate, in the English and Polish languages, both texts being equally authentic.

For the Government of the United States of America:

RICHARD T. KENNEDY

For the Government of the Republic of Poland:

ANNEX

Pursuant to paragraph 2 of Article 7, the agreed levels of physical protection to be ensured by the competent national authorities in the use, storage and transportation of the materials listed in the attached table shall as a minimum include protection characteristics as below:

Category III

Use and storage within an area to which access is controlled.

Transportation under special precautions including prior arrangements among sender, recipient and carrier, and prior agreement between entities subject to the jurisdiction and regulation of supplier and recipient states, respectively, in case of international transport specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category II

Use and storage within a protected area to which access is controlled, i.e., an area under constant surveillance by guards or electronic devices, surrounded by a physical barrier with a limited number of points of entry under appropriate control, or any area with an equivalent level of physical protection.

Transportation under special precautions including prior arrangements among sender, recipient and carrier, and prior agreement between entities subject to the jurisdiction and regulation of supplier and recipient states, respectively, in case of international transport, specifying time, place and procedures for transferring transport responsibility.

Category I

Material in this category shall be protected with highly reliable systems against unauthorized use as follows:

Use and storage within a highly protected area, i.e., a protected area as defined for category II above, to which, in addition, access is restricted to persons whose trustworthiness has been determined, and which is under surveillance by guards who are in close communication with appropriate response forces. Specific measures taken in this context should have as their objective the detection and prevention of any assault, unauthorized access or unauthorized removal of material.

Transportation under special precautions as identified above for transportation of categories II and III materials and, in addition, under constant surveillance by escorts and under conditions which assure close communication with appropriate response forces.

TABLE: CATEGORIZATION OF NUCLEAR MATERIAL^c

<i>Material</i>	<i>Form</i>	I	Category II	III
1. Plutonium ^{a, f}	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less ^c
2. Uranium-235 ^d	Unirradiated ^b - uranium enriched to 20% ²³⁵ U or more - uranium enriched to 10% ²³⁵ U but less than 20%	5 kg or more	Less than 5 kg but more than 1 kg 10 kg or more	1 kg or less ^c Less than 10 kg ^c
3. Uranium-233	Unirradiated ^b	2 kg or more	Less than 2 kg but more than 500 g	500 g or less ^c

^a All plutonium except that with isotopic concentration exceeding 80% in plutonium-238.

^b Material not irradiated in a reactor or material irradiated in a reactor but with a radiation level equal to or less than 100 rads/hour at one meter unshielded.

^c Less than a radiologically significant quantity should be exempted.

^d Natural uranium, depleted uranium and thorium and quantities of uranium enriched to less than 10% not falling in Category III should be protected in accordance with prudent management practice.

• Irradiated fuel should be protected as Category I, II or III nuclear material depending on the category of the fresh fuel. However, fuel which by virtue of its original fissile material content is included as Category I or II before irradiation should only be reduced one Category level, while the radiation level from the fuel exceeds 100 rads/h at one meter unshielded.

f The State's competent authority should determine if there is a credible threat to disperse plutonium malevolently. The State should then apply physical protection requirements for category I, II or III of nuclear material, as it deems appropriate and without regard to the plutonium quantity specified under each category herein, to the plutonium isotopes in those quantities and forms determined by the State to fall within the scope of the credible dispersal threat.

AGREED MINUTE

During the negotiation of the Agreement for Cooperation Between the United States of America and the Republic of Poland Concerning Peaceful Uses of Nuclear Energy ("Agreement") signed today, the following understandings, which shall be an integral part of the Agreement, were reached:

Coverage of Agreement

Material, equipment and components transferred from the territory of one party to the territory of the other party, whether directly or through a third country, will be regarded as having been transferred pursuant to the Agreement only upon confirmation, by the appropriate government authority of the recipient party to the appropriate government authority of the supplier party, that such material, equipment or components will be subject to the Agreement.

For the purposes of implementing the rights specified in Articles 5 and 6 with respect to special nuclear material produced through the use of nuclear material transferred pursuant to the Agreement and not used in or produced through the use of equipment transferred pursuant to the Agreement, such rights shall in practice be applied to that proportion of special nuclear material produced which represents the ratio of transferred material used in the production of the special nuclear material to the total amount of material so used, and similarly for subsequent generations.

Safeguards

If either party becomes aware of circumstances referred to in paragraph 4 of Article 9, either party shall have the rights listed below, which rights shall be suspended if both parties agree that the need to exercise such rights is being satisfied by the application of IAEA safeguards under arrangements pursuant to paragraph 4 of Article 9:

(1) To review in a timely fashion the design of any equipment transferred pursuant to the Agreement, or of any facility which is to use, fabricate, process, or store any material so transferred or any special nuclear material used in or produced through the use of such material or equipment;

(2) To require the maintenance and production of records and of relevant reports for the purpose of assisting in ensuring accountability for material transferred pursuant to the Agreement and any source material or special nuclear material used in or produced through the use of any material, equipment or components so transferred; and

(3) To designate personnel, in consultation with the other party, who shall have access to all places and data necessary to account for the material in paragraph 2, to inspect any equipment or facility referred to in paragraph 1, and to install any devices and make such independent measurements as may be deemed necessary to account for such material. Such personnel shall, if either party so requests, be accompanied by personnel designated by the other party.

For the Government of the United States of America:

RICHARD T. KENNEDY

For the Government of the Republic of Poland:

[POLISH TEXT – TEXTE POLONAIS]

**UMOWA O WSPÓŁPRACY
MIĘDZY
STANAMI ZJEDNOCZONYMI AMERYKI A RZECZĄSPOLITĄ POLSKĄ
W DZIEDZINIE POKOJOWEGO WYKORZYSTANIA ENERGII JĄDROWEJ**

**Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki i Rząd Rzeczypospolitej
Polskiej :**

**Pomne awych odnośnych zobowiązań wynikających z Układu o
nierozprzestrzenianiu broni jądrowej ("NPT"), którego stronami
są zarówno Stany Zjednoczone Ameryki jak i Rzeczpospolita
Polska;**

**Potwierdzając swoje zobowiązanie zapewnienia, aby międzynaro-
dowy rozwój i wykorzystanie energii jądrowej dla celów poko-
jowych były realizowane w taki sposób, który w największym
możliwym stopniu przyczyniałby się do wypełnienia celów NPT;**

**Potwierdzając swoje poparcie dla celów działania Międzynaro-
dowej Agencji Energii Atomowej ("IAEA") oraz swoje pragnienie
popierania powszechnej przynależności do NPT;**

**Pragnąc współpracować w sprawach dotyczących rozwoju, wyko-
rzystania i kontroli w dziedzinie pokojowego wykorzystania
energii jądrowej;**

**Mając świadomość, że działalność w dziedzinie pokojowego wy-
korzystania energii jądrowej musi być podejmowana z uwzględ-
nieniem ochrony międzynarodowego środowiska naturalnego przed
skażeniami promieniotwórczymi, chemicznymi i cieplnymi;**

Uzgodniły, co następuje:

ARTYKUŁ I
Definicje

Dla celów niniejszej Umowy określenie:

A. "Produkt uboczny" oznacza każdy materiał promieniotwórczy (z wyjątkiem specjalnego materiału jądrowego), który został wytworzony albo stał się promieniotwórczy przez napromienianie właściwe dla procesu produkcji lub wykorzystania specjalnego materiału jądrowego;

B. "Element" oznacza część składową wyposażenia lub innego przedmiotu tak określonego w porozumieniu Stron;

C. "Konwersja" oznacza jakąkolwiek spośród normalnych operacji w jądrowym cyklu paliwowym, poprzedzającą produkcję paliwa ale z wyłączeniem wzbogacania, w której uran jest przekształcany z jednej postaci chemicznej w inną - na przykład z UF_6 w UO_2 lub z postaci tlenkowej uranu do postaci metalicznej;

D. "Wyłączenie z eksploatacji" oznacza działania podjęte w końcowej fazie użytecznego życia obiektu w celu wycofania obiektu z eksploatacji w sposób, który zapewni odpowiednią ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracowników dokonujących wyłączenia z eksploatacji, społeczeństwa oraz środowiska naturalnego. Działania te mogą rozciągać się od zamknięcia obiektu i usunięcia z niego w minimalnym zakresie materiałów promieniotwórczych w powiązaniu z ciągłą konserwacją i nadzorem, aż do całkowitego usunięcia radioaktywności przekraczającej poziomy dopuszczalny z punktu widzenia wykorzystania bez ograniczeń obiektu oraz miejsca, w którym jest on zlokalizowany,

E. "Wyposażenie" oznacza każdy reaktor, inny niż zaprojektowany lub używany przede wszystkim do wytwarzania plutonu lub uranu 233 albo każdy inny przedmiot tak określony w porozumieniu Stron;

F. "Wysokowzbogacony uran" oznacza uran wzbogacony do 20 % lub więcej w izotop 236;

G. "Niskowzbogacony uran" oznacza uran wzbogacony do mniej niż 20 % w izotop 235;

H. "Główny element krytyczny" oznacza każdą część lub grupę części mających zasadnicze znaczenie dla działania instalacji jądrowej specjalnego przeznaczenia;

I. "Materiał" oznacza materiał wyjściowy, specjalny materiał jądrowy lub produkt uboczny, radioizotopy inne niż produkt uboczny, materiał spowalniający, albo każdą inną substancję tak określoną w porozumieniu Stron;

J. "Materiał spowalniający" oznacza ciężką wodę lub grafit, lub beryl o czystości odpowiedniej do stosowania w reaktorze w celu spowolnienia neutronów o dużej prędkości i zwiększenia prawdopodobieństwa dalszego rozszczepienia albo każdy inny taki materiał tak określony w porozumieniu Stron;

K. "Strony" oznacza Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej;

L. "Cele pokojowe" obejmują wykorzystanie informacji, materiału, wyposażenia i elementów w takich dziedzinach jak prace badawcze, produkcja energii, medycyna, rolnictwo i przemysł, ale nie obejmują wykorzystania, badań lub rozwoju jakiegokolwiek wybuchowego urządzenia jądrowego albo jakiegokolwiek celu o charakterze wojskowym;

M. "Osoba" oznacza każdą osobę fizyczną lub każdą jednostkę podległą jurysdykcji każdej ze Stron, ale nie obejmuje Stron niniejszej Umowy;

N. "Reaktor" oznacza każde urządzenie inne niż broń jądrowa lub inne wybuchowe urządzenie jądrowe, w którym samoistna reakcja łańcuchowa rozszczepienia jest podtrzymywana przez użycie uranu, plutonu lub toru albo dowolnej ich kombinacji;

O. "Zastrzeżone dane" oznacza wszystkie dane dotyczące:

1. projektowania, produkcji lub wykorzystania broni jądrowej,
2. produkcji specjalnego materiału jądrowego, lub
3. wykorzystania specjalnego materiału jądrowego do produkcji energii, ale nie obejmuje danych Strony, która je odtańczyła, lub usunęła z kategorii danych zastrzeżonych;

P. "Instalacja jądrowa specjalnego przeznaczenia" oznacza każdą instalację zaprojektowaną lub wykorzystywaną przede wszystkim do wzbogacenia uranu, przerobu wykorzystanego paliwa jądrowego, produkcji ciężkiej wody albo produkcji paliwa jądrowego zawierającego pluton;

Q. "Technologie jądrowe specjalnego przeznaczenia" oznacza każdą informację (włączając informację zawartą w wyposażeniu albo głównym elemencie), która nie jest dostępna publicznie i która ma istotne znaczenie dla projektowania, budowy, produkcji, obsługi albo utrzymania w ruchu każdej instalacji jądrowej specjalnego przeznaczenia, albo inną taką informację, która może być tak określona przez porozumienie Stron;

R. "Materiał wyjąciowy" oznacza:

1. uran, tor lub każdy inny materiał tak określony przez porozumienie Stron, lub
2. rudy zawierające jeden lub więcej wyżej wymienionych materiałów w takiej koncentracji jaką Strony mogą od czasu do czasu uzgodnić;

S. "Specjalny materiał jądrowy" oznacza:

1. pluton, uran 233 lub uran wzbogacony w izotop 235,
2. każdy inny materiał tak określony w porozumieniu Stron.

O. "Zastrzeżone dane" oznacza wszystkie dane dotyczące:

1. projektowania, produkcji lub wykorzystania broni jądrowej,
2. produkcji specjalnego materiału jądrowego, lub
3. wykorzystania specjalnego materiału jądrowego do produkcji energii, ale nie obejmuje danych Strony, która je odtafniła, lub usunęła z kategorii danych zastrzeżonych;

P. "Instalacja jądrowa specjalnego przeznaczenia" oznacza każdą instalację zaprojektowaną lub wykorzystywaną przede wszystkim do wzbogacenia uranu, przerobu wykorzystanego paliwa jądrowego, produkcji ciężkiej wody albo produkcji paliwa jądrowego zawierającego pluton;

Q. "Technologie jądrowe specjalnego przeznaczenia" oznacza każdą informację (włączając informację zawartą w wyposażeniu albo głównym elemencie), która nie jest dostępna publicznie i która ma istotne znaczenie dla projektowania, budowy, produkcji, obsługi albo utrzymania w ruchu każdej instalacji jądrowej specjalnego przeznaczenia, albo inną taką informację, która może być tak określona przez porozumienie Stron;

R. "Materiał wyjąciowy" oznacza:

1. uran, tor lub każdy inny materiał tak określony przez porozumienie Stron, lub
2. rudy zawierające jeden lub więcej wyżej wymienionych materiałów w takiej koncentracji jaką Strony mogą od czasu do czasu uzgodnić;

S. "Specjalny materiał jądrowy" oznacza:

1. pluton, uran 233 lub uran wzbogacony w izotop 235,
2. każdy inny materiał tak określony w porozumieniu Stron.

ARTYKUŁ 2
Zakres współpracy

1. Strony będą współpracować w dziedzinie pokojowego wykorzystania energii jądrowej zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy oraz zawartymi przez nie układami, ich prawem krajowym, przepisami i wymaganiami licencji;

2. Przekazywanie informacji, materiałów, wyposażenia i elementów związanych z niniejszą Umową może być dokonywane bezpośrednio między Stronami albo przez osoby upoważnione. Takie przekazywanie będzie podlegać niniejszej Umowie i takim dodatkowym warunkom jakie mogą być uzgodnione przez Strony.

ARTYKUŁ 3
Przekazywanie informacji

1. Mogą być przekazywane informacje związane z wykorzystaniem energii do celów pokojowych. Przekazywanie informacji może być dokonywane w różny sposób, w tym poprzez sprawozdania, banki danych, programy komputerowe, konferencje, wizyty i przydzielanie personelu do instalacji. Dziedziny, których może to dotyczyć, chociaż nie musi się do nich ograniczać, są następujące:

A. Rozwój, projektowanie, budowa, eksploatacja, obsługa i wykorzystanie reaktorów, doświadczenia reaktorowe oraz wyłączenie z eksploatacji,

B. Wykorzystanie materiałów w badaniach fizycznych i biologicznych, w medycynie, rolnictwie i przemyśle,

C. Badania z zakresu cyklu paliwowego dotyczące sposobów zaspokojenia przyszłych światowych cywilnych potrzeb w dziedzinie jądrowej, w tym wielostronnych rozwiązań gwarantujących dostawy paliwa jądrowego i stosowne techniki gospodarki odpadami jądrowymi,

D. Zabezpieczenia i ochrona fizyczna materiałów, wyposażenia i elementów,

E. Zdrowie, bezpieczeństwo i zagadnienia związane z ochroną środowiska w odniesieniu do wyżej wymienionych oraz

F. Oceny roli energetyki jądrowej w krajowych planach energetycznych.

2. Niniejsza Umowa nie wymaga przekazywania jakichkolwiek informacji, których Strony przekazać nie mogą ze względu na ich odnośne układy międzynarodowe, prawo krajowe oraz ich przepisy.

3. Zastrzeżone dane nie będą przekazywane w ramach niniejszej Umowy.

4. Technologie jądrowe specjalnego przeznaczenia nie będą przekazywane w ramach niniejszej Umowy, o ile nie będzie wprowadzona do niej odpowiednia poprawka.

ARTYKUŁ 4

Przekazywanie materiałów, wyposażenia i elementów

1. Materiały, wyposażenie i elementy mogą być przekazywane do wykorzystania w sposób zgodny z niniejszą Umową. Każdy specjalny materiał jądrowy przekazywany Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z niniejszą Umową będzie niskowzbożonym uranem, z wyjątkiem tego, o którym mowa w ustępie 4.

Instalacje jądrowe specjalnego przeznaczenia i główne elementy krytyczne nie będą przekazywane w ramach niniejszej Umowy, o ile nie będzie wprowadzona do niej odpowiednia poprawka.

2. Niskowzbożony uran może być przekazywany do wykorzystania jako paliwo w doświadczeniach reaktorowych i w reaktorach, do konwersji lub produkcji, albo do innych celów, które mogą być uzgodnione przez Strony.

3. Ilość specjalnego materiału jądrowego przekazywanego w ramach niniejszej Umowy nie będzie w żadnym okresie czasu stanowić nadwyżki nad tą ilością, którą Strony uznały za niezbędną do każdego z następujących celów: wykorzystanie w doświadczeniach reaktorowych lub do załadunku reaktorów, wydajne

i ciągle prowadzenie doświadczeń reaktorowych lub eksploatacji takich reaktorów oraz realizacja innych celów, jakie mogą być uzgodnione między Stronami.

4. Małe ilości specjalnego materiału jądrowego mogą być przekazywane do wykorzystania jako próbki, wzorce, detektory, tarcze i do innych celów jakie Strony mogą uzgodnić. Przekazywanie specjalnego materiału jądrowego zgodnie z tym ustępem nie będzie przedmiotem ograniczeń ilościowych wymienionych w ustępie 3.

5. Stany Zjednoczone Ameryki będą dążyć do podjęcia takich działań, jakie będą niezbędne i możliwe w celu zapewnienia Rzeczypospolitej Polskiej niezawodnej dostawy paliwa jądrowego, włączając w to terminowy eksport materiału jądrowego i istnienie potencjału niezbędnego dla realizacji tego przedsięwzięcia w czasie trwania niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 5

Przechowywanie i odstępowanie

1. Pluton i uran E33 (z wyjątkiem przypadku, gdy są one zawarte w napromieniowanych elementach paliwowych) oraz wysokozbogacony uran przekazany stosownie do niniejszej Umowy lub zastosowany w tak przekazanym materiale lub wyposażeniu, albo wyprodukowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału lub wyposażenia będzie przechowywany tylko w instalacji, na którą Strony wyrażą zgodę.

2. Materiał, wyposażenie i elementy przekazane stosownie do niniejszej Umowy i każdy specjalny materiał jądrowy wyprodukowany przy wykorzystaniu takiego właśnie materiału albo wyposażenia nie będzie przekazany osobom nieupoważnionym lub, o ile Strony nie uzgodniły inaczej, poza terytorium podlegające jurysdykcji strony przyjmującej.

ARTYKUŁ 6

Przerób i wzbogacanie

1. Materiał przekazany stosownie do niniejszej Umowy oraz materiał zastosowany w tak przekazanym materiale lub wyposażeniu, albo wyprodukowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału lub wyposażenia nie będzie po jego napromieniowaniu przerabiany, o ile Strony tak nie uzgodnią.

2. Pluton, uran 233, wysokowzbogacony uran i napromieniony wyjąciowy lub specjalny materiał jądrowy przekazany stosownie do niniejszej Umowy lub zastosowany w tak przekazanym materiale lub wyposażeniu, albo wyprodukowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału lub wyposażenia nie będą zmieniane w swoim kształcie i zawartości za wyjątkiem napromieniowania lub dalszego napromieniowania, o ile Strony nie uzgodnią inaczej.

3. Uran przekazany zgodnie z niniejszą Umową albo stosowany w każdym wyposażeniu tak przekazanym nie będzie po przekazaniu wzbogacony o ile Strony nie uzgodnią inaczej.

ARTYKUŁ 7

Ochrona fizyczna

1. Odpowiednia ochrona fizyczna będzie zachowana w odniesieniu do materiału wyjąciowego i specjalnego materiału jądrowego oraz wyposażenia przekazywanego zgodnie z niniejszą Umową i do specjalnego materiału jądrowego zastosowanego w tak przekazanym materiale lub wyposażeniu, albo wyprodukowanego przez wykorzystanie tak przekazanego materiału lub wyposażenia.

2. Strony zgadzają się na stosowanie poziomów ochrony fizycznej ustalonych w załączniku do niniejszej Umowy, które mogą być zmieniane w drodze wzajemnego uzgodnienia bez zmiany niniejszej Umowy. Strony będą utrzymywać odpowiednie środki ochrony fizycznej zgodnie z tymi poziomami. Środki te powinny

Jako minimum dawać ochronę porównywalną z zaleceniami ustalonymi w dokumencie MAEA IHECIRC/225, Revision 2, dotyczącym ochrony fizycznej materiałów jądrowych lub też w każdej rewizji tego dokumentu uzgodnionej przez Strony.

3. Adekwatność środków ochrony fizycznej utrzymywanych zgodnie z tym artykułem powinna być od czasu do czasu przedmiotem przeglądu i konsultacji przez obie strony, a także jeżeli jedna z nich jest zdania, że przegląd środków może być potrzebny dla utrzymania odpowiedniej ochrony fizycznej.

4. Strony będą się wzajemnie informować za pomocą kanałów dyplomatycznych o tych agencjach lub władzach, które ponoszą odpowiedzialność za zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony fizycznej materiałów jądrowych na ich terytorium lub pozostających pod ich jurysdykcją lub kontrolą i które ponoszą odpowiedzialność za koordynację odpowiedniego reagowania oraz działań mających na celu odzysk utraconych materiałów w przypadku nieupoważnionego użycia lub manipulowania materiałami podlegającymi postanowieniom niniejszego Artykułu. Strony będą także informować się wzajemnie w drodze dyplomatycznej o wyznaczonych punktach kontaktowych w ramach swoich władz krajowych do współpracy w sprawach transportowania poza granicami kraju lub w innych sprawach wzajemnego zainteresowania.

5. Postanowienia niniejszego artykułu będą wypełniane w taki sposób, aby uniknąć powodowania zakłóceń w działalności jądrowej Stron oraz w sposób zgodny z rozważnymi praktykami zarządzania wymaganymi dla ekonomicznej i bezpiecznej realizacji ich programów jądrowych.

ARTYKUŁ 8

Zakaz zastosowań wojskowych i wybuchowych

Materiały, wyposażenie i elementy przekazane zgodnie z niniejszą Umową oraz materiały zastosowane w tak przekazanych materiałach, wyposażeniu lub elementach albo wyprodukowane przez wykorzystanie tak przekazanych materiałów, wyposażenia

lub elementów nie będą wykorzystane do jakiegokolwiek wybuchowego urządzenia jądrowego, do prac badawczych nad jakimkolwiek jądrowym urządzeniem wybuchowym albo do jakiegokolwiek celu wojskowego.

ARTYKUŁ 9 Zabezpieczenia

1. Współpraca w ramach niniejszej Umowy będzie wymagała zastosowania zabezpieczeń MAEA w odniesieniu do wszelkiej działalności jądrowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, znajdującym się pod jej jurysdykcją lub prowadzonej gdziekolwiek indziej pod jej kontrolą. Realizacja Umowy o Zabezpieczeniach stosownie do artykułu III(4) NPT będzie uważana za spełnienie tego wymogu.

2. Materiał wyjściowy lub specjalny materiał jądrowy przekazany Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z niniejszą Umową oraz każdy wyjściowy lub specjalny materiał jądrowy zastosowany w materiale, wyposażeniu lub elementach tak przekazanych, lub wyprodukowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału, wyposażenia lub elementów będzie przedmiotem zabezpieczeń zgodnie z Umową między Rzeczpospolitą Polską a MAEA o stosowaniu zabezpieczeń w związku z NPT, podpisaną 8 marca 1972 r., która weszła w życie 11 października 1972 r.

3. Materiał wyjściowy lub specjalny materiał jądrowy przekazany Stanom Zjednoczonym Ameryki zgodnie z niniejszą Umową oraz każdy wyjściowy lub specjalny materiał jądrowy zastosowany w materiale, wyposażeniu lub elementach tak przekazanych, lub wyprodukowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału, wyposażenia lub elementów będzie podlegał Umowie między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a MAEA o stosowaniu zabezpieczeń w Stanach Zjednoczonych Ameryki, zawartej w Wiedniu 18 listopada 1977 r., która weszła w życie dnia 9 grudnia 1980 r.

4. Jeżeli którakolwiek ze Stron stanie się świadoma okoliczności wskazujących na to, że MAEA z jakiegokolwiek powodu nie stosuje lub nie będzie stosować zabezpieczeń zgodnie z Umową jak przewidziano w ustępie 2 lub 3, to dla zapewnienia efektywnej kontynuacji zabezpieczeń Strony przeprowadzą konsultacje i natychmiast zastosują takie środki uzgodnione z MAEA lub między sobą, które będą odpowiadały zasadom i procedurom zabezpieczeń MAEA i które zapewnią gwarancje równoważne do tych, jakie miały być zapewnione przez system przez te środki zastępowany oraz odpowiadające zakresowi wymaganemu przez ustępy 2 lub 3.

5. Każda strona podejmie takie środki, jakie będą konieczne dla utrzymania i ułatwienia stosowania zabezpieczeń przewidzianych w niniejszym artykule.

6. Każda ze Stron ustanowi i będzie utrzymywała system ewidencji i kontroli materiałów wyjściowych i specjalnych materiałów jądrowych zastosowanych w materiale, wyposażeniu lub elementach tak przekazanych, lub wyprodukowanych przez wykorzystanie tak przekazanego materiału, wyposażenia lub elementów. Procedury tego systemu będą porównywalne do tych, które przedstawia dokument MAEA INFCIRC/153(Corrected), lub każda rewizja tego dokumentu uzgodniona przez Strony.

7. Na prośbę jednej ze Stron druga Strona udostępni sprawozdanie lub zezwoli MAEA na udostępnienie Stronie proszącej sprawozdania o stanie ilościowym wszelkich materiałów będących przedmiotem niniejszej Umowy.

8. Postanowienia niniejszego artykułu będą realizowane w taki sposób, aby uniknąć zabarowań, opóźnień i zakłóceń w działalności jądrowej Stron oraz w sposób zgodny z rozsądnymi praktykami zarządzania wymaganymi dla ekonomicznego i bezpiecznego prowadzenia ich programów jądrowych.

ARTYKUŁ 10

Wielostronne kontrole dostawców

Jeżeli jakkolwiek umowa pomiędzy jedną ze Stron a innym krajem lub grupą krajów przyznaje temu krajowi lub grupie krajów prawa równoważne do jakiegokolwiek lub wszystkich tych praw, które są zawarte w artykule 5 lub 6 w odniesieniu do materiałów, wyposażenia lub elementów będących przedmiotem niniejszej Umowy, Strony na prośbę jednej z nich mogą się zgodzić, by realizacja jakiegokolwiek z takich praw była dokonana przez taki inny kraj lub grupę krajów.

ARTYKUŁ 11

Zaprzestanie współpracy

1. Jeżeli jedna Strona w dowolnym czasie po wejściu w życie niniejszej Umowy :

a) nie będzie spełniać postanowień artykułów 5,6,7,8 lub 9 lub też

b) wypowie, znieście lub materialnie naruszy umowę o zabezpieczeniach MASA,

wówczas druga Strona będzie miała prawo zaprzestać prowadzenia dalszej współpracy zgodnie z niniejszą Umową i żądać zwrotu każdego materiału, wyposażenia i elementów przekazanych stosownie do tej Umowy, a także każdego specjalnego materiału jądrowego wyprodukowanego przy ich wykorzystaniu.

2. Jeżeli Rzeczpospolita Polska w dowolnym czasie po wejściu w życie niniejszej Umowy dokona detonacji wybuchowego urządzenia jądrowego, Stany Zjednoczone Ameryki będą mieć takie same prawa, jak wymieniono w ustępie 1

3. Jeżeli jedna ze Stron użyje swoich praw zgodnie z niniejszym artykułem żądając zwrotu jakiegokolwiek materiału, wyposażenia lub elementów, to po wycofaniu ich z terytorium drugiej Strony, zwróci drugiej Stronie odpowiednią wartość rynkową tych materiałów, wyposażenia lub elementów.

ARTYKUŁ 12

Konsultacje i ochrona środowiska

1. Na prośbę jednej ze Stron, Strony podejmą konsultacje na temat realizacji niniejszej Umowy i rozwoju dalszej współpracy w zakresie pokojowego wykorzystania energii jądrowej.

2. Strony będą przeprowadzać konsultacje dotyczące działalności przewidzianej niniejszą Umową w celu określenia wyników z tej działalności międzynarodowych implikacji dotyczących środowiska naturalnego oraz będą współpracować w skali międzynarodowej w dziedzinie ochrony środowiska przed skażeniami promieniotwórczymi, chemicznymi lub cieplnymi wynikającymi z pokojowej działalności jądrowej w ramach tej Umowy i w związanych z tym sprawach dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa.

ARTYKUŁ 13

Rozstrzygnięcie sporów

Jakikolwiek spór dotyczący interpretacji lub realizacji postanowień niniejszej Umowy stanie się niezwłocznie przedmiotem negocjacji między Stronami w celu jego rozstrzygnięcia.

ARTYKUŁ 14

Wejście w życie i okres obowiązywania Umowy

1. Niniejsza Umowa wejdzie w życie w dniu, w którym Strony zawiadomią się wzajemnie w drodze wymiany not dyplomatycznych o spełnianiu wszystkich stosownych wymogów dla jej wejścia w życie.

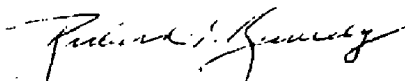
2. Niniejsza Umowa pozostanie w mocy przez okres trzydziestu lat. Okres ten może być przedłużony na dalsze takie okresy dodatkowe jakie Strony uzgodnią stosownie do ich odnośnych wymagań. Umowa ta może być wypowiedziana w dowolnym czasie przez każdą ze Stron w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do drugiej Strony z jednorocznym wypowiedzeniem.

3. Bez względu na wypowiedzenie lub wygaśnięcie niniejszej Umowy lub jakiegokolwiek zaprzestanie współpracy w jej ramach z jakiegokolwiek powodu, artykuły 5,6,7,8,9 i 11 pozostaną w mocy tak długo, dopóki jakiegokolwiek materiał, wyposażenie lub elementy będące przedmiotem tych artykułów pozostają na terytorium odnośnej Strony lub gdziekolwiek indziej pod jej jurysdykcją lub kontrolą, albo aż do momentu kiedy Strony uzgodnią, że taki materiał, wyposażenie lub elementy nie są dłużej przydatne dla jakiegokolwiek działalności jądrowej z punktu widzenia ustanowienia zabezpieczeń.

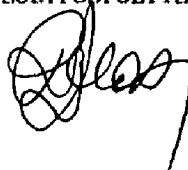
NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

SPORZĄDZONO w *Wiednie* dnia *18 września* 1991 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach angielskim i polskim przy czym każdy z tekstów posiada jednakową moc.

Z UPOWAŻNIENIA
RZĄDU STANÓW ZJEDNOCZONYCH
AMERYKI

Z UPOWAŻNIENIA
RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Z a ł a c z n i k.

Zgodnie z ustępem 2 artykułu 7 właściwe władze krajowe Stron uzgodnią poziomy ochrony fizycznej dotyczące wykorzystania, składowania i transportowania materiałów wymienionych w załączonej tabeli, które co najmniej będą obejmować następujące właściwości ochrony:

Kategoria III

Wykorzystanie i składowanie na obszarze, do którego dostęp jest kontrolowany.

Transportowanie przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, zgodnie z wcześniejszymi porozumieniami pomiędzy wysyłającym, przyjmującym i przewoźnikiem oraz według wcześniejszego porozumienia między jednostkami podległymi jurysdykcji i regulacjom odpowiedniego państwa wysyłającego i przyjmującego z podaniem, w przypadku transportu międzynarodowego, czasu, miejsca i procedur przenoszenia odpowiedzialności za transport.

Kategoria II

Wykorzystanie i składowanie na obszarze chronionym, do którego dostęp jest kontrolowany, to jest na obszarze pod stałym nadzorem straży lub urządzeń elektronicznych, otoczonym ogrodzeniem o ograniczonej liczbie wejść odpowiednio kontrolowanych lub na każdym obszarze o równoważnym poziomie ochrony fizycznej. Transportowanie przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, zgodnie z wcześniejszymi porozumieniami między wysyłającym, przyjmującym i przewoźnikiem oraz według wcześniejszego porozumienia pomiędzy jednostkami podległymi jurysdykcji i regulacjom odpowiednio państwa wysyłającego i przyjmującego z podaniem, w przypadku transportu międzynarodowego, czasu, miejsca i procedur przenoszenia odpowiedzialności za transport.

Kategoria I

Materiał w tej kategorii będzie chroniony przed nieupoważnionym wykorzystaniem wysoce niezawodnymi systemami w następujący sposób:

Wykorzystanie i składowanie w obrębie wysoce chronionego obszaru, to jest obszaru zdefiniowanego dla kategorii II powyżej, do którego dodatkowo dostęp jest ograniczony do osób, w stosunku do których wiarygodność została sprawdzona i który jest pod stałym nadzorem straży będącej w ścisłym kontakcie z właściwymi siłami reagowania. Szczególne środki podejmowane w tym kontakcie powinny mieć na celu wykrycie i przeciwdziałanie jakiegokolwiek atakowi, nieupoważnionemu dostępowi do materiału lub nieupoważnionemu zaborowi materiału.

Transportowanie przy zachowaniu specjalnych środków ostrożności, takich jakie zostały zdefiniowane powyżej dla kategorii II i III materiału oraz dodatkowo pod stałą kontrolą straży w warunkach, które zabezpieczą ścisłą łączność z odpowiednimi siłami reagowania.

TABELA : KATEGORYZACJA MATERIAŁÓW JADROWYCH 6)

Materiał	Postać	I	Kategoria	III
1. Pluton 21)	Nie napromieniany 2)	2 kg więcej	Mniej niż 2 kg ale więcej niż 500 g	500 g lub mniej 2)
2. Uran-235-	Nie napromieniany - - uran wzbogacony do 20% U-235 lub więcej - uran wzbogacony do 10% U-235 lub więcej ale poniżej 20% - uran wzbogacony powyżej naturalnego ale poniżej 10% U-235	5 kg więcej lub więcej	Mniej niż 5 kg ale więcej niż 1 kg 10 kg lub więcej	1 kg lub mniej 2) Mniej niż 10 kg 2) 10 kg lub więcej 2)
3. Uran-238	Nie napromieniany 2)	2 kg więcej	Mniej niż 2 kg ale więcej niż 500 g	500 g lub mniej 2)

a) Cały pluton za wyjątkiem plutonu o koncentracji izotopowej ponad 80% plutonu-239

b) Materiał nie napromieniany w reaktorze lub materiał napromieniany w reaktorze
ale o poziomie promieniotwórczości równym 100 radow/godzinę lub mniej w odległości 1 metra bez osłon.

c) Ilość mniejsza od ilości znaczącej radioaktywnie powinna być zważona.

d) Uran naturalny, uran zubożony i tor oraz ilości uranu wzbogaconego poniżej 10% nie podlegające pod kategorię III powinny być chronione zgodnie z praktyką ostrożnego postępowania.

e) Napromienowane paliwo powinno być chronione jako I, II lub III kategoria materiału jądrowego zależnie od kategorii tego paliwa w stanie pienapromienionym. Jedyną kategorię paliwa, które nie wchodzi na szczebel bezpieczeństwa materiału rozszczepialnego należy do kategorii I lub II przed napromienowaniem. Ciężar powinno mieć obniżona kategorię o jeden poziom przy poziomie promieniotwórczości w odległości 1 m. od paliwa bez osłon przekracza 100 radow/godzinę.

f) Odpowiednie władze państwowe powinny stwierdzić czy występuje wiarygodne zagrożenie rozproszenia plutonu w celach wojennych. Świadczyć powinno w takim przypadku zaistnienie jakiegokolwiek niebezpieczeństwa związanego z plutonem I, II lub III kategorii, ale jądrowego bez osłon na terenie plutonu wzbogaconego w każdym z powyższych kategorii - względem instytutów badania i rozwoju i w celach i w kategoriach określonych przez państwo. Takie może być przedmiotem wiarygodnej groźby rozproszenia

Uzgodniony zapis

Podczas negocjowania Umowy o współpracy między Stanami Zjednoczonymi Ameryki a Rzeczpospolitą Polską w dziedzinie pokojowego wykorzystania energii jądrowej ("Umowa"), podpisanej w dniu dzisiejszym, osiągnięto następujące porozumienie, które będzie stanowiło integralną część tej Umowy.

Zakres Umowy

Materiał, wyposażenie i elementy przekazywane z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony, bezpośrednio lub przez terytorium trzeciego kraju, będą uważane za przekazane zgodnie z Umową dopiero po potwierdzeniu przez stosowne władze rządowe kraju przyjmującego stosownym władzom kraju wysyłającego, że taki materiał, wyposażenie lub elementy będą podlegać Umowie.

W celu wykonania praw wymienionych w artykułach 5 i 6 w odniesieniu do specjalnego materiału jądrowego produkowanego poprzez wykorzystanie materiału przekazanego zgodnie z tą Umową i nie wykorzystywanego lub nie produkowanego przez wykorzystanie wyposażenia przekazywanego zgodnie z Umową, prawa te będą stosowane w praktyce do tej części wyprodukowanego specjalnego materiału jądrowego, która stanowi stosunek ilości materiału przekazanego i użytego do produkcji specjalnego materiału jądrowego do całkowitej ilości materiału tak wykorzystanego i w sposób podobny dla następnych generacji.

Zabezpieczenia

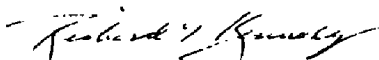
Jeżeli jedna z Stron będzie wiadomo o okolicznościach do których odnosi się ustęp 4 artykułu 9, druga Strona będzie miała prawa wymienione poniżej, które to prawa będą zawieszane, jeżeli obie Strony uzgodnią, że potrzeba zastosowania tych praw jest zaspokajana przez zastosowanie zabezpieczeń NACA zgodnie z ustępem 4 artykułu 9:

(1). Dokonanie w krótkim czasie przeglądu projektu przekazanego zgodnie z Umową każdego wyposażenia lub każdej instalacji, która ma wykorzystywać, wytwarzać, przerabiać lub składować każdy materiał tak przekazywany lub każdy specjalny materiał jądrowy stosowany w tak przekazanym materiale lub wyposażeniu lub produkowany przez wykorzystanie tak przekazanego materiału lub wyposażenia;

(2). Wymaganie zachowania i tworzenia zapisów i stosownych uprawozdań w celu ułatwienia zapewnienia ewidencji i kontroli przekazywanego zgodnie z Umową materiału i każdego materiału wyjąciowego lub specjalnego materiału jądrowego zastosowanego w tak przekazywanym materiale, wyposażeniu lub elementach lub produkowanego przez wykorzystanie tak przekazanego materiału, wyposażenia lub elementów; oraz

(3). Wyznaczenie w porozumieniu z drugą Stroną personelu, który będzie miał dostęp do wszystkich miejsc i danych niezbędnych do kontroli i ewidencji materiału wymienionego w ustępie 2. do kontrolowania wszelkiego wyposażenia lub instalacji wymienionych w ustępie 1 oraz do instalowania wszelkich instrumentów oraz wykonywania takich niezależnych pomiarów, jakie mogą być uważane za konieczne do kontroli i ewidencji takiego materiału. Personelowi temu, jeśli druga Strona sobie tego życzy, będzie towarzyszyć personel wyznaczony przez drugą Stronę.

Z UPOWAZNIENIA
RZĄDU STANÓW ZJEDNOCZONYCH
AMERYKI

Z UPOWAZNIENIA
RZĄDU RZECZYKOSPOLITEJ
POLSKIEJ

[TRANSLATION – TRADUCTION]

ACCORD DE COOPÉRATION ENTRE LES ÉTATS-UNIS D'AMÉRIQUE ET LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE CONCERNANT L'UTILISATION DE L'ÉNERGIE NUCLÉAIRE À DES FINS PACIFIQUES

Le Gouvernement des États-Unis d'Amérique et le Gouvernement de la République de Pologne ;

Conscients de leurs obligations respectives aux termes du Traité de non-prolifération des armes nucléaires (« TNP ») auquel les États-Unis d'Amérique et la Pologne sont parties ;

Réaffirmant leur engagement à s'assurer que le développement et l'utilisation à des fins pacifiques de l'énergie nucléaire sur le plan international soient réglés par des arrangements qui, le plus possible, favorisent les objectifs du TNP ;

Affirmant souscrire aux objectifs de l'Agence internationale de l'énergie atomique (« AIEA ») ainsi que vouloir promouvoir l'application universelle du Traité ;

Désireux de coopérer au développement, à l'utilisation et au contrôle de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques ; et

Conscients que des activités pacifiques dans le domaine nucléaire doivent s'exercer dans le dessein de protéger l'environnement international contre les pollutions radioactives, chimiques et thermiques ;

Sont convenus de ce qui suit :

Article premier. Définitions

Aux fins du présent Accord :

A. Le terme « sous-produit » s'entend de toute matière radioactive (à l'exception des matières nucléaires spéciales) obtenue, ou rendue radioactive par une exposition aux radiations, du fait de la production ou de l'utilisation de matières nucléaires spéciales ;

B. Le terme « composant » s'entend de toute partie d'un matériel ou de tout autre objet ainsi qualifié d'un commun accord par les Parties ;

C. Le terme « conversion » s'entend de toute opération normale du cycle du combustible nucléaire, de la fabrication du combustible et excluant l'enrichissement, par laquelle l'uranium est transformé d'une forme chimique à une autre, par exemple, de UF₆ à UO₂ ou de l'uranium au métal ;

D. Le terme « déclassé » s'entend des mesures prises à la fin de la durée de vie utile d'une installation pour retirer l'installation du service de manière à assurer une protection suffisante pour la santé et la sécurité des travailleurs déclassés et du grand public, ainsi que pour l'environnement. Ces mesures peuvent aller de la fermeture de l'installation et de l'enlèvement minimum de matières nucléaires.

E. Le terme « matériel » s'entend de tout réacteur autre que ceux conçus ou désignés au premier chef pour la fabrication de plutonium ou d'uranium 233, et de tout autre matériel ainsi qualifié d'un commun accord par les Parties ;

F. L'expression « uranium fortement enrichi » s'entend de l'uranium enrichi à 20 % ou plus en isotope 235 ;

G. L'expression « uranium faiblement enrichi » s'entend de l'uranium enrichi à moins de 20 % en isotope 235 ;

H. L'expression « composant critique » s'entend de tout composant ou groupe de composants indispensables pour l'exploitation d'un équipement nucléaire sensible ;

I. Le terme « matières » s'entend de matières nucléaires brutes, matières nucléaires spéciales, sous-produits, radio-isotopes autres que les sous-produits, matériaux modérateurs, ou de toutes autres substances ainsi qualifiées d'un commun accord par les Parties ;

J. L'expression « matériaux modérateurs » désigne l'eau lourde, le graphite ou le béryllium d'un degré de pureté qui permet leur utilisation dans un réacteur pour ralentir les neutrons ultra-rapides et accroître la probabilité d'une fission ultérieure, et toute autre matière ainsi qualifiée d'un commun accord par les Parties ;

K. Le terme « Parties » s'entend du Gouvernement des États-Unis d'Amérique et du Gouvernement de la République de Pologne ;

L. L'expression « fins pacifiques » s'entend de l'utilisation des informations, matières, matériels et composants pour la recherche, la production d'électricité, la médecine, l'agriculture et l'industrie par exemple, à l'exclusion de leur utilisation pour la recherche ou la fabrication de dispositifs explosifs nucléaires, ou à des fins militaires ;

M. Le terme « personne » s'entend de toute personne physique ou morale sous la juridiction de l'une ou l'autre Partie, à l'exclusion des Parties du présent Accord.

N. Le terme « réacteur » s'entend de tout engin, autre qu'une arme nucléaire ou de tout autre dispositif explosif nucléaire, dans lequel une réaction de fission nucléaire en chaîne autoentretenu est réalisée à partir d'uranium, de plutonium ou de thorium, ou de toute combinaison d'uranium, de plutonium ou de thorium ;

O. L'expression « données confidentielles » s'entend de toutes données concernant 1) la conception, la fabrication ou l'utilisation d'armes nucléaires, 2) la production de matières nucléaires spéciales, ou 3) l'utilisation de matières spéciales pour la production d'énergie, à l'exception des données en la possession d'une Partie que celle-ci aurait décidé de ne plus considérer comme confidentielles ou aurait retirées de la catégorie des données confidentielles ;

P. L'expression « installation nucléaire sensible » s'entend de toute installation conçue ou utilisée au premier chef pour l'enrichissement de l'uranium, le retraitement de combustible nucléaire, la production d'eau lourde ou la fabrication de combustible nucléaire contenant du plutonium ;

Q. L'expression « technologie nucléaire sensible » s'entend de toute information (y compris, celle incorporée dans un matériel ou dans un composant important) qui n'est pas du domaine public et qui est importante pour la conception, la construction, la fabrication, l'exploitation ou la maintenance d'une installation nucléaire sensible, et de toute autre information ainsi qualifiée d'un commun accord par les Parties ;

R. L'expression « matières nucléaires brutes », s'entend de 1) l'uranium, du thorium ou de toute autre matière ainsi qualifiée d'un commun accord par les Parties, et 2) des minerais contenant une ou plusieurs de ces matières en concentrations dont les Parties pourront être convenues de temps à autre ;

S. L'expression « matières nucléaires spéciales », s'entend 1) du plutonium, de l'uranium 233, ou de l'uranium enrichi en isotope 235, et 2) de toutes les autres matières ainsi qualifiées d'un commun accord par les Parties.

Article 2. Étendue de la coopération

1. Les Parties coopéreront à l'utilisation de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques, conformément aux dispositions du présent Accord et des traités applicables auxquels ils sont parties, de leur législation nationale, de leurs réglementations et de leurs règles en matière d'autorisation.

2. Les transferts d'information, de matières, de matériels et des composantes au titre du présent Accord pourront s'effectuer directement entre les Parties ou par l'intermédiaire de personnes autorisées. Ces transferts seront subordonnés aux dispositions du présent Accord et à toutes les autres conditions dont les Parties pourront être convenues.

Article 3. Communication d'informations

1. Les informations sur les applications de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques pourront être communiquées. La communication d'informations pourra se faire par divers moyens, notamment par le biais de rapports, de banques de données, de logiciels, de conférences, de visites et d'affectations de personnel dans des installations. Les points sur lesquels peut porter la communication sont notamment, mais pas exclusivement, les suivants :

A) Étude, conception, construction, exploitation, maintenance et utilisation de réacteurs, et expérimentations sur réacteurs ;

B) Utilisation de matières nucléaires dans la recherche physique et biologique, la médecine, l'agriculture et l'industrie ;

C) Études du cycle des combustibles afin de trouver les moyens de répondre à l'avenir aux besoins nucléaires civils dans le monde, y compris le recyclage de formules multilatérales d'approvisionnement en combustible nucléaire et des techniques de gestion des déchets nucléaires ;

D) Garanties et protection physique des matières, matériels et composants ;

F) Évaluation de la place que l'énergie nucléaire peut occuper dans les plans énergétiques nationaux.

2. Le présent Accord n'impose pas la communication d'informations que les Parties, aux termes de leurs traités, de leurs législations nationales et de leurs réglementations respectifs, ne sont pas autorisées à divulguer.

3. Aucune donnée ne sera pas communiquée en application du présent Accord.

4. Aucune technologie nucléaire sensible ne sera transférée en application du présent Accord sauf si elle est prévue par amendement du présent Accord.

Article 4. Transferts de matières, de matériels et de composants

1. Des matières, matériels et composants peuvent être transférés en vue d'applications compatibles avec le présent Accord. Toute matière nucléaire spéciale transférée à la République de Pologne en application du présent Accord sera de l'uranium faiblement enrichi, sauf dispositions prévues au paragraphe 4. Aucune installation nucléaire sensible ni aucun composant critique ne sera transféré en application du présent Accord, sauf amendement dudit Accord à cet effet.

2. De l'uranium faiblement enrichi pourra être transféré aux fins d'utilisation de combustibles de réacteur ou pour des expériences sur des réacteurs, pour être transformé ou servir à la fabrication, ou toutes autres fins dont les Parties pourront être convenues.

3. La quantité de matières nucléaires spéciales transférées en application du présent Accord ne devra en aucun cas excéder la quantité que les Parties estimeront nécessaires à l'une des fins suivantes : utilisation pour des expériences sur réacteurs ou pour le chargement des réacteurs, réalisation efficaces et continue de ces expériences ou exploitation efficace et continue de ces réacteurs, ou encore à toute autre fin dont les Parties pourront être convenues.

4. De petites quantités de matières nucléaires spéciales pourront être transférées pour être utilisées comme des échantillons, références, détecteurs ou cibles, ou toute autre fin dont les Parties pourront être convenues. Les transferts effectués en application du présent paragraphe ne seront pas soumis aux limitations de quantité fixées au paragraphe 3.

5. Les États-Unis s'efforceront de prendre toutes les mesures nécessaires afin d'assurer un approvisionnement sur en combustible nucléaire à la République de Pologne, y compris l'exportation de matières nucléaires en temps opportun et la disponibilité des moyens suffisants pour permettre l'exécution de cet engagement pendant la durée du présent Accord.

Article 5. Stockage et retransfert

1. Chaque Partie garantit que le plutonium ou l'uranium 233 (à l'exception de l'uranium 233 ou du plutonium contenu dans des éléments combustibles irradiés) ou l'uranium fortement enrichi transféré en vertu du présent Accord, ou utilisé dans toute matière ou tout matériel ainsi transférés, ou produit du fait de l'utilisation de toute matière ou de tout matériel ainsi transférés sera stocké uniquement dans une installation nationale ou multinationale dont les Parties reconnaissent qu'elle satisfait aux critères prédéfinis par elles.

2. Chaque Partie garantit que les matières, le matériel et les composants transférés en vertu du présent Accord, et que toute matière nucléaire spéciale produite du fait de l'utilisation de toute matière ou de tout matériel ainsi transférés ne seront pas retransférés à des personnes non autorisées ou, à moins que les Parties n'en conviennent autrement, hors de sa juridiction territoriale.

Article 6. Retraitement et enrichissement

1. Les matières transférées en vertu du présent Accord ou utilisées dans toute matière ou tout matériel ainsi transférés, ou encore produites du fait de l'utilisation desdits maté-

riels et matières, ne subiront pas de retraitement, sauf si les Parties en conviennent autrement.

2. Le plutonium, l'uranium 233, l'uranium fortement enrichi et les matières nucléaires irradiées ou les matières nucléaires spéciales transférés en vertu du présent Accord, ou utilisés dans toute matière ou tout matériel ainsi transférés, ou encore produits du fait de l'utilisation desdits matériels ou matières, ne seront modifiés ni dans leur forme ni dans leur contenu, sauf par irradiation ou nouvelle irradiation, à moins que les Parties n'en conviennent autrement.

3. L'uranium transféré en vertu du présent Accord et l'uranium utilisé dans tout matériel ainsi transféré ne seront pas enrichis, après leur transfert, à moins que les Parties n'en conviennent autrement.

Article 7. Protection matérielle

1. Une protection matérielle adéquate sera assurée s'agissant de toute matière nucléaire spéciale et de tout matériel transférés en vertu du présent Accord, s'agissant aussi de toute matière nucléaire spéciale utilisée dans toute matière ou tout matériel ainsi transférés, ou produite du fait de l'utilisation desdits matériels ou matières.

2. Les Parties sont convenues du niveau d'application des mesures de protection matérielle énoncées à l'annexe au présent Accord, qui peut être modifié par consentement mutuel des Parties sans amendement du présent Accord. Les Parties maintiendront des mesures de protection matérielle adéquates pour respecter ce niveau. Ces mesures assureront au minimum une protection comparable à celle qui est recommandée dans le document INFCIRC/225/Revision 2 de l'AIEA concernant la protection matérielle des matières nucléaires, ou qui le serait dans toute version révisée de ce document à laquelle les Parties auraient donné leur accord.

3. L'adéquation des mesures de protection matérielle prises en application du présent article sera soumise à révision et à consultation des Parties périodiquement, ainsi que chaque fois que l'une ou l'autre Partie estimera que des mesures révisées pourraient être nécessaires pour assurer une protection matérielle adéquate.

4. Chacune des Parties désignera les organismes ou autorités chargés de veiller à ce que soient convenablement respectés les niveaux de protection matérielle des matières nucléaires situées sur son territoire ou placées sous sa juridiction ou sa protection et de coordonner les opérations d'intervention et de récupération au cas où des matières visées dans le présent article seraient utilisées ou manipulées sans autorisation. Chacune des Parties désignera aussi dans ses autorités nationales des services de liaison chargés de coopérer pour tout ce qui touchera au transport à l'extérieur du pays et à d'autres questions d'intérêt commun.

5. Les dispositions du présent article seront appliquées de manière à éviter toute ingérence injustifiée dans les activités nucléaires des Parties, et conformément aux méthodes de gestion prudentes qui s'imposent pour la réalisation économique et sûre de leurs programmes nucléaires.

Article 8. Interdiction d'utilisation à des fins militaires ou pour la fabrication d'explosifs

1. Les matières, matériels et composants transférés en application du présent Accord, ainsi que les matières utilisées dans les matières, matériels ou composants ainsi transférés ou produits du fait de leur utilisation, ne seront pas utilisés aux fins d'un dispositif explosif nucléaire, ni à des fins de recherche ou de développement d'un dispositif explosif nucléaire, ni à des fins militaires.

Article 9. Garanties

1. La coopération instaurée au titre du présent Accord devra s'effectuer en appliquant les garanties de l'AIEA en ce qui concerne toutes matières nucléaires dans toutes les activités à caractère nucléaire poursuivies sur le territoire de la République de Pologne, sous sa juridiction ou sous son contrôle, ou que ce soit. L'application d'un accord de garanties conformément à l'article III (4) du TNP sera considérée comme remplissant cette obligation.

2. Les matières nucléaires brutes ou spéciales transférées à la République de Pologne en application du présent Accord, ainsi que toute matière nucléaire brute ou spéciale utilisée dans les matières, matériels ou composants ainsi transférés, ou encore produite du fait de l'utilisation desdits composants, matériels ou matières, seront soumises à des garanties conformément aux dispositions de l'Accord conclu entre la République de Pologne et l'AIEA régissant l'application des garanties conformément au TNP, signé le 8 mars 1972 et entré en vigueur le 11 octobre 1972.

3. Les matières nucléaires brutes ou spéciales transférées aux États-Unis en application du présent Accord, ainsi que toute matière nucléaire brute ou spéciale utilisée dans les matières, matériels ou composants ainsi transférés, ou encore produite du fait de l'utilisation desdits composants, matériels ou matières, seront soumises aux dispositions de l'Accord conclu entre les États-Unis et l'AIEA régissant l'application des garanties aux États-Unis, signé le 18 novembre 1977 à Vienne et entré en vigueur le 9 décembre 1980.

4. Si l'une ou l'autre Partie ont connaissance de situations qui prouvent que l'AIEA, pour une raison quelconque, n'applique pas ou n'appliquera pas de garanties conformément à l'Accord visé au paragraphe 2 ou au paragraphe 3, les Parties s'engagent, en vue d'assurer la continuité effective desdites garanties, les Parties se consulteront et concluront immédiatement avec l'AIEA ou entre elles-mêmes des accords qui soient conformes aux principes et procédures de l'AIEA et qui constitueront une assurance équivalente à celle qu'aurait du conférer le système qu'ils remplacent et qui soit conforme à l'assurance prescrite par les paragraphes 2 ou 3.

5. Chacune des Parties prendra toutes les mesures nécessaires afin d'assurer et faciliter l'application des garanties prévues par le présent article.

6. Chacune des Parties établira et maintiendra un système de comptabilité et de contrôle des matières nucléaires brutes et des matières nucléaires spéciales transférées conformément au présent Accord, ainsi que des matières nucléaires brutes ou spéciales utilisées dans les matières, matériels ou composants ainsi transférés, ou encore produites du fait de l'utilisation desdits composants, matériels ou matières. Les procédures de ce système seront comparables à celles définies dans le document INFCIRC/153 (corrigé)

de l'AIEA, ou qui le seraient dans toute version révisée de ce document à laquelle les Parties auront donné leur accord.

7. Si l'une des Parties le demande, l'autre Partie lui fera rapport, ou autorisera l'AIEA à lui faire rapport, sur l'état de tous les stocks de matière visées par le présent Accord.

8. Les dispositions du présent article seront appliquées de manière à éviter toute ingérence injustifiée dans les activités nucléaires des Parties et conformément aux méthodes de gestion prudentes qui s'imposent pour la réalisation économique et sûre de leurs programmes nucléaires.

Article 10. Contrôles multiples du fournisseur

Si un accord entre l'une des Parties et une autre nation ou un groupe de nations confère à cette autre nation ou ce groupe de nation des droits équivalents à certains ou à l'ensemble de ceux prévus aux articles 5 ou 6 en ce qui concerne les matières, matériels ou composants qui feront l'objet du présent Accord, les Parties pourront, sur demande de l'une ou de l'autre, accepter que lesdits droits prennent effet à l'égard de la nation ou du groupe de nations en question.

Article 11. Fin de la coopération

1. Si l'une des Parties, à un moment quelconque suivant l'entrée en vigueur du présent Accord,

a) Ne se conforme pas aux dispositions des articles 5, 6, 7, 8, ou 9, ou

b) Met fin, abroge ou enfreint matériellement un accord de garantie conclu avec l'AIEA, l'autre Partie aura le droit de cesser toute coopération ultérieure dans le cadre du présent Accord et d'exiger que lui soient restituées les matières, matériels ou composants transférés en vertu du présent Accord, ainsi que les matières nucléaires spéciales produites du fait de leur utilisation.

2. Si la République de Pologne, à un moment quelconque suivant l'entrée en vigueur du présent Accord, fait exploser un dispositif explosif nucléaire, les États-Unis d'Amérique auront les mêmes droits que ceux énoncés au paragraphe 1 ci-avant.

3. Si l'une ou l'autre Partie exerce son droit, prévu par le présent article, de demander que lui soient restitués toutes matières ainsi que tous matériels ou composants, elle remboursera à ladite autre Partie, après leur enlèvement du territoire de celle-ci, la juste valeur marchande desdits composants, matériels et matières.

Article 12. Consultations et protection de l'environnement

1. Les Parties s'engagent à se consulter sur la demande de l'une ou de l'autre d'entre elles au sujet de l'exécution du présent Accord et de l'élargissement de leur coopération dans le domaine des utilisations de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques.

2. Les Parties se consulteront, s'agissant des activités visées par le présent Accord, en vue de déterminer les éventuelles incidences desdites activités sur l'environnement international, et elles coopéreront en vue de protéger cet environnement contre toute

contamination d'origine radioactive, chimique ou thermique résultant des activités nucléaires à des fins pacifiques visées par le présent Accord, ainsi que dans les domaines apparentes touchant à la sante et à la sécurité.

Article 13. Règlement de différends

Tout différend concernant l'interprétation ou la mise en œuvre des dispositions du présent Accord fera l'objet de négociations dans les meilleurs délais par les Parties en vue de parvenir à un règlement dudit différend.

Article 14. Entrée en vigueur et durée

1. Le présent Accord entrera en vigueur à la date à laquelle les Parties échangeront des notes diplomatiques s'informant réciproquement qu'elles ont accompli toutes les formalités requises pour cette entrée en vigueur.

2. Le présent Accord restera en vigueur durant une période de 30 ans. L'Accord pourra ensuite être reconduit pour de nouvelles périodes dont les Parties seront convenues en fonction de leurs formalités respectives. L'une ou l'autre Partie peut dénoncer l'Accord à tout moment moyennant un préavis d'un an donné par écrit à l'autre Partie.

3. Nonobstant la dénonciation ou l'expiration du présent Accord ou la cessation de la coopération prévue pour une quelconque raison, les articles 5, 6, 7, 8, 9 et 11 continueront de s'appliquer aussi longtemps que des matières, matériels ou composants visés par ces articles demeureront sur le territoire de la Partie concernée ou sous sa juridiction ou sous son contrôle ou que ce soit, ou encore jusqu'au moment où les Parties seront convenues que les matières, matériels ou composants en question ne sont plus utilisables pour une activité nucléaire devant faire l'objet de garanties.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment habilités, ont signé le présent Accord.

FAIT à Vienne le 18 septembre 1991, en double exemplaire, en langues anglaise et en polonaise, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement des États-Unis d'Amérique :

RICHARD T. KENNEDY

Pour le Gouvernement de la République de Pologne :

ANNEXE

En application du paragraphe 2 de l'article 7, les niveaux de protection matérielle convenus que les autorités nationales compétentes doivent assurer lors de l'utilisation, de l'entreposage et du transport des matières énumérées dans le tableau ci-joint devront comprendre au minimum les caractéristiques de protection suivantes :

Catégorie III

Utilisation et entreposage à l'intérieur d'une zone dont l'accès est contrôlé.

Transport avec des précautions spéciales comprenant des arrangements préalables entre l'expéditeur, le destinataire et le transporteur, et un accord-préalable entre les organismes soumis à la juridiction et à la réglementation des États fournisseur et destinataire, respectivement, dans le cas d'un transport international, précisant l'heure, le lieu et les règles de transfert de la responsabilité du transport.

Catégorie II

Utilisation et entreposage à l'intérieur d'une zone protégée dont l'accès est contrôlé, c'est-à-dire, une zone placée sous la surveillance constante de gardes ou de dispositifs électroniques entourée d'une barrière matérielle avec un nombre limité de points d'entrée surveillés de manière adéquate, ou toute zone ayant un niveau de protection matérielle équivalent.

Transport avec des précautions spéciales comprenant des arrangements préalables entre l'expéditeur, le destinataire et le transporteur, et un accord préalable entre les organismes soumis à la juridiction et à la réglementation des États fournisseur et destinataire, respectivement dans le cas d'un transport international, précisant l'heure, le lieu et les règles de transfert de la responsabilité du transport.

Catégorie I

Les matières qui entrent dans cette catégorie seront protégées contre toute utilisation non autorisée par des systèmes extrêmement fiables comme suit :

Utilisation et entreposage dans une zone hautement protégée, c'est-à-dire une zone protégée telle qu'elle est définie par la catégorie II, et dont, en outre, l'accès est limité aux personnes dont il a été établi qu'elles présentaient toutes garanties en matière de sécurité, et qui est placée sous la surveillance de gardes qui sont en liaison étroite avec des forces d'intervention appropriées. Les mesures spécifiques prises dans ce cadre devraient avoir pour objectif la détention et la prévention de toute attaque, de toute pénétration non autorisée et de tout enlèvement de matières non autorisé.

TABLEAU : CLASSIFICATION DES MATIÈRES NUCLÉAIRES

Matériel	Forme	Catégorie		
		I	II	III
1. Plutonium ^{a, f}	Non irradié ^b	2 kg ou plus	Moins de 2 kg mais plus de 500g	500g ou moins ^c
2. Uranium-235 ^d	Non irradié ^b - Uranium enrichi à 20 % en ²³⁵ U ou plus - Uranium enrichi 10 % ²³⁵ U mais moins de 20 % - Uranium enrichi <u>par rapport à l'uranium naturel</u> mais à moins de 10 % en ²³⁵ U	5kg ou plus	Moins de 5kg mais plus de 1kg 10kg ou plus	1kg ou moins ^c Moins de 10kg ^c 10kg ou plus
3. Uranium-233	Non irradié ^b	2kg ou plus	Moins de 2kg mais plus de 500g	500g ou moins ^c

^a Tout plutonium sauf celui dont la concentration en isotope 238 dépasse 80 %.

^b Matière non irradiée dans un réacteur ou matière irradiée dans un réacteur mais avec un niveau de radiation égal ou inférieur à 100 rads/h à un mètre sans protection.

^c Une quantité inférieure à celle qui est radiologiquement importante sera dispensée de protection.

^d L'uranium naturel, l'uranium appauvri, le thorium et les quantités d'uranium enrichi à moins de 10 % qui n'entrent pas dans la catégorie III devront être protégés conformément à des pratiques de gestion prudente.

^e Le combustible irradié doit être protégé en catégorie I, II, ou III selon la nature du combustible originel. Toutefois, celui qui du fait de sa teneur originelle en matière fissile, est classé dans la catégorie I ou II avant irradiation ne peut être déclassé que d'une catégorie si le niveau de radiation du combustible dépasse 100 rads/h à un mètre sans protection.

^f L'autorité nationale compétente de l'État devra déterminer s'il existe un danger crédible de la dissémination malveillante de plutonium constitue un danger crédible. L'État appliquera alors aux isotopes du plutonium sous les formes et dans les quantités déterminées par lui comme présentant un danger crédible de dissémination malveillante, sans tenir compte de la quantité de plutonium spécifiée ici dans chacune des catégories, les mesures de protection matérielle applicables aux catégories I, II ou III des matières nucléaires.

PROCÈS-VERBAL APPROUVÉ

Au cours de la négociation de l'Accord de coopération entre les États-Unis d'Amérique et la République de Pologne concernant l'utilisation de l'énergie nucléaire à des fins pacifiques (ci-après dénommé l'« Accord »), signé ce jour, il a été convenu des dispositions et interprétations ci-après qui font partie intégrante de l'Accord.

Champ d'application de l'Accord

Les matières, matériels ou composants transférés du territoire d'une Partie au territoire de l'autre Partie, directement ou par l'intermédiaire d'un pays tiers, ne seront considérés comme ayant été transférés conformément à l'Accord qu'après confirmation, par l'autorité gouvernementale compétente de la Partie destinataire à l'autorité gouvernementale compétente de la Partie fournisseuse, que lesdites matières, lesdits matériels ou composants seront subordonnés à l'Accord.

Aux fins de l'exercice des droits prévus aux articles 5, 6 et 7 en ce qui concerne les matières nucléaires spéciales produites du fait de l'utilisation de matières nucléaires transférées en vertu de l'Accord, et qui n'ont pas été utilisées ou produites du fait de l'utilisation des matériels transférés en vertu de l'Accord, ces droits, dans la pratique, s'appliqueront à la fraction de matières nucléaires spéciales produites qui représente la proportion entre la quantité de matières transférées utilisées pour produire les matières nucléaires spéciales et la quantité totale de matières ainsi utilisées, et ainsi de suite pour les matières de génération ultérieures.

Garanties

Si l'une ou l'autre Partie a connaissance de situation décrite au paragraphe 4 de l'article 9, l'une ou l'autre Partie aura les droits énoncés ci-dessous, lesquels seront suspendus si les deux Parties reconnaissent que la nécessité de les exercer est satisfaite par l'application des garanties de l'AIEA au titre de convention du type prévu par le paragraphe 4 de l'article 9.

1. Réviser en temps opportun la conception de tout matériel transféré en vertu de l'Accord ou de toute installation à l'effet d'utiliser, fabriquer, traiter ou stocker toute matière ainsi transférée ou toute matière nucléaire spéciale employée aux fins de l'utilisation desdits composants, matériels ou matières.

2. Demander que soient tenus des dossiers et produits des rapports voulus aux fins d'aider à la bonne comptabilité des matières transférées en vertu de l'Accord et des matières nucléaires brutes ou matières nucléaires spéciales utilisées dans les matières, matériels ou composants ainsi transférés ou produits du fait de l'utilisation desdits composants, matériels ou matières.

3. Designer du personnel, en consultation avec l'autre Partie, qui aura accès à tous les lieux et information nécessaires pour la comptabilité des matières visées au paragraphe 2, pour l'inspection de tous les matériels ou installations visés au paragraphe 1, pour l'installation de tous les dispositifs voulus et pour la réalisation de tous les contrôles quantitatifs indépendants, qui seraient jugés nécessaires à cette fin. Ledit personnel sera, sur la demande de l'une ou l'autre Partie, accompagné par du personnel désigné par l'autre Partie.

Pour le Gouvernement des États-Unis d'Amérique :

RICHARD T. KENNEDY

Pour le Gouvernement de la République de Pologne :